

Dnr SOFN-2025-00016

§ 17 Årsredovisning 2024

Beslut

På de skäl som anförts av förvaltningen beslutar nämnden att

1. Södertörns överförmyndarnämnds årsredovisningen 2024 godkänns.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Förslag till beslut

1. Södertörns överförmyndarnämnds årsredovisningen 2024 godkänns.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvalterskap.

Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2024 har granskningen genomförts snabbare än under något föregående år.

Nämndens budgetram 2024 var 30,0 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett underskott om 1,2 mnkr. Resultatet balanseras över till 2025 och ger nettoresultat noll.

Orsaken till avvikelserna är helt kopplad till arvoden till ställföreträdare.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1 Årsredovisning 2024 Södertörns överförmyndarnämnd.

Beslutet ska skickas till

Akt

Till samtliga medlemskommuner: Botkyrka kommun, Haninge kommun, Huddinge kommun, Nynäshamns kommun, Salems kommun och Tyresö kommun.

Södertörns överförmyndarnämnd

Årsredovisning 2024

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Viktiga händelser	3
3. Ansvarsområde	3
4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget	3
4.1 Erbjuder snabb och korrekt service till ställföreträdare	3
4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt	5
4.3 Minska antalet huvudmän som väntar på en ny ställföreträdare	5
4.4 Erbjuder ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster	6
4.5 En attraktiv arbetsgivare	6
5. Viktiga frågor under 2024	7
5.1 Digitalisering	7
5.2 Utbildningar till ställföreträdare	7
5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2024	8
5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare	8
6. Ekonomiskt resultat 2024	9

1. Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2024 har granskningen genomförts snabbare än under något föregående år.

Nämndens budgetram 2024 var 30,0 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett underskott om 1,2 mnkr. Resultatet balanseras över till 2025 och ger nettoresultat noll. Orsaken till avvikelserna är helt kopplad till arvoden till ställföreträdare.

2. Viktiga händelser

Överförmyndarnämnden genomför utbildningar på plats för nya ställföreträdare. Under 2023 genomfördes 9 utbildningar och under 2024 har genomförts 23 utbildningar för totalt 286 nya ställföreträdare.

Fler e-tjänster har driftsatts.

3. Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av lag. Tillämpliga bestämmelser är bland annat föräldrabalken (1949:381), förmyndarskapsförordningen (1995:379), lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och förvaltningslagen (1986:223).

4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget

Måluppfyllelsen har bedömts med utgångspunkt i resultaten av de indikatorer som har följts upp. De mål där status anges är mål med resultatindikatorer från överförmyndarnämndens Strategi och budget för 2024. Därefter berörs andra viktiga frågor som överförmyndarnämnden arbetat med under 2024.

4.1 Erbjuder snabb och korrekt service till ställföreträdare

Överförmyndarnämnden eftersträvar att ha hög tillgänglighet och erbjuda bra service. Det övergripande målet med överförmyndarnämndens verksamhet är att huvudmännen ska möta ställföreträdare som förmår ta tillvara deras intressen på ett korrekt sätt. På motsvarande sätt ska ställföreträdarna uppfatta den service och de kontakter de har med överförmyndarnämnden som snabb, korrekt och rättssäker.

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Bättre än 3,3	3,44	3,27	3,24	3,24	3,38	3,38	3,27

Status: Uppfyllt

Kommentar

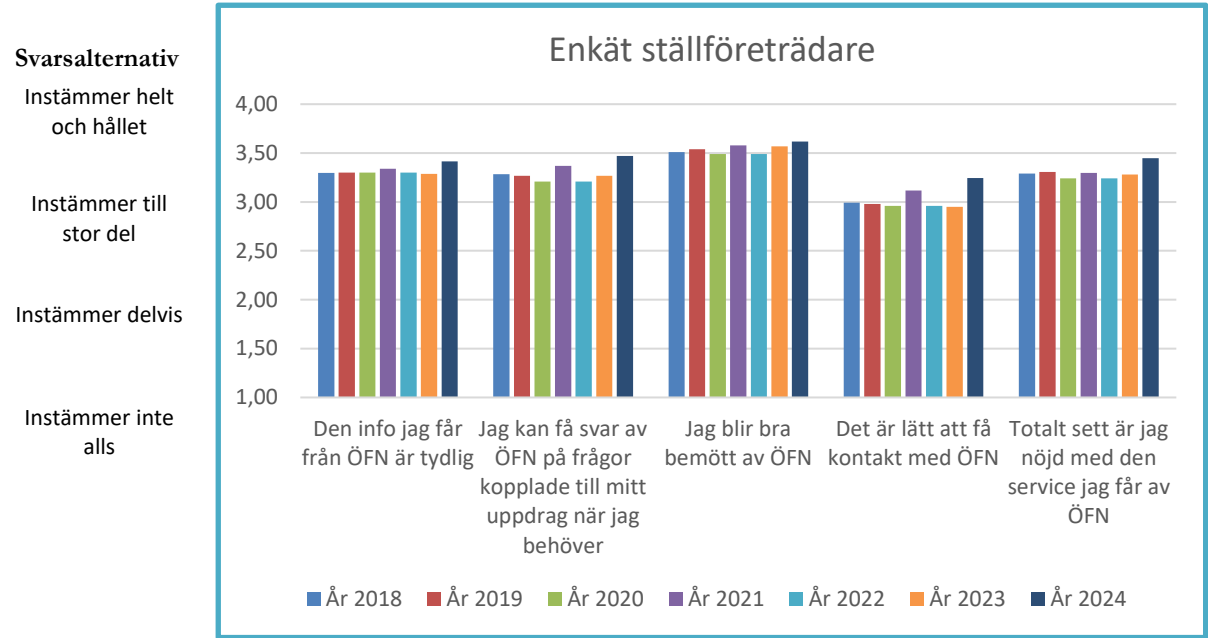
Hösten 2024 skickades en enkät till 500 slumpmässigt utvalda gode män och förvaltare. Enkäten besvarades av 156 ställföreträdare vilket motsvarar en svarsfrekvens på ca: 31 %.

Fem frågor kopplar till hur nöjda ställföreträdarna är med överförmyndarnämndens tillgänglighet och service.

Målvärde för ett snitt på frågorna är bättre än 3,3 och utfallet är 3,4 (avrundat från 3,44) vilket gör att målet är uppfyllt. Utfallet fluktuerar år från år men för ett och samma år är förändringen för 2024 visar på det bästa resultatet på samtliga frågor sedan mätningarna började.

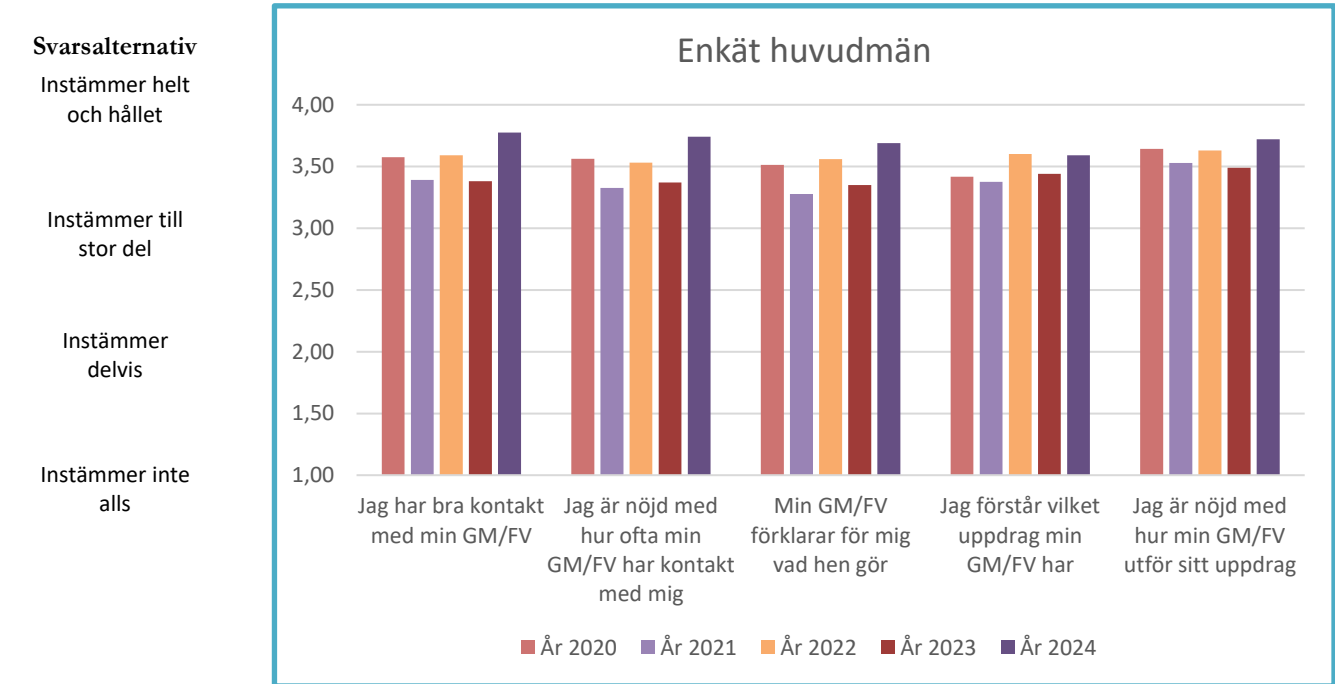
Svaren från 2024 visar att ställföreträdarna är särskilt nöjda med överförmyndarnämndens bemötande och minst nöjda med hur lätt det är att få kontakt med överförmyndarnämnden. Glädjande nog visar frågan om tillgänglighet den största förbättringen av samtliga frågor. Svaren går från värde 1 som motsvarar svaret ”Instämmer inte alls” till 4 som motsvarar svaret ”Instämmer helt och hållet” och visas i tabell 1.

Tabell 1

Ytterligare en enkät har under hösten 2024 skickats ut till 500 slumpmässigt utvalda huvudmän. Enkäten besvarades av 130 huvudmän vilket ger en svarsfrekvens på 26 %. Fem frågor kopplar till hur nöjda huvudmännen är med sina ställföreträdare. I tabell 2 benämns ställföreträdarna GM/FV vilket står för gode män och förvaltare. Genomsnittet av svaren är 3,70 vilket är det högsta värdet sedan mätningarna började. Resultatet tyder på att huvudmännen är relativt nöjda med sin ställföreträdare. Svaren går från värde 1 som motsvarar svaret ”Instämmer inte alls” till 4 som motsvarar svaret ”Instämmer helt och hållet” och visas i tabell 2.

Tabell 2

4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Målet för granskningen 2024 var att 85 % av alla årsräkningar skulle ha granskats den 1 juli och 99 % före den 1 november.

Status: Delvis uppfyllt

Kommentar

Målet att granska 85 % av alla årsräkningar före den 1 juli uppfylldes inte utan målet uppfylldes först den 5 juli. Målet att granska 99 % av alla årsräkningar före den 1 november uppfylldes då 100 % av årsräkningarna var granskade den 31 oktober. Oaktat att målet inte uppfyllts har granskningen av årsräkningar under perioden aldrig genomförts snabbare. För den övervägande majoriteten av ställföreträdare är granskningstakten nu bra.

Andel granskade årsräkningar	Målvärde 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Januari - juni	85 %	82,7%	82,6 %	70,4 %	46,1 %
Januari - oktober	99 %	100%	98,1 %	96,9 %	87,7 %

4.3 Minska antalet huvudmän som väntar på en ny ställföreträdare

Status: Inte uppfyllt

Kommentar

Målet har varit att minska antalet huvudmän som väntar på en ny ställföreträdare. Indikator är antalet aktiva rekryteringsärenden och målvärde är färre än 150. Utfallet som mäts varje månad har varit relativt stabilt under 2024 och har som högst varit 209 och som lägst 181 vilket gör att målet inte är uppfyllt.

Det har totalt inkommit 484 nya rekryteringsärenden under 2024 vilket inte har medfört att antalet aktiva rekryteringar ökat. Överförmyndarnämnden har alltså klarat av att handlägga inkommande nya ärenden men inte att minska antalet.

Överförmyndarnämndens möjlighet att möta behovet av nya ställföreträdare påverkas av flera faktorer. Dessa är primärt:

1. Hur många ärenden som initieras av enskilda och myndigheter. Om viljan och förmågan att anmäla ett behov av ställföreträdare ökar hos exempelvis socialtjänst, boenden och sjukvård kommer antalet aktiva rekryteringsärenden öka. Detsamma gäller om enskilda med behov av ställföreträdare eller deras anhöriga blir mer benägna att själva ansöka om ställföreträdare. Både ansökningar och anmälningar kan antas öka om överförmyndarnämnder är mer effektiva att informera om sin verksamhet.
2. Befolkningsökning som leder till en ökning i antalet ställföreträdarskap.
3. Antalet personer som är villiga att ta uppdrag som ställföreträdare.

Faktorerna 1 och 2 ligger utanför överförmyndarnämndens kontroll. Faktor 3 kan inte kontrolleras men sannolikt påverkas av överförmyndarnämndens insatser. Uppdrag som ställföreträdare är arvoderade men är grunden ett ideellt åtagande som i sin tur avspeglar medborgarnas grad av altruism.

En gemensam bild hos andra överförmyndarverksamheter är att det har blivit svårare att rekrytera ställföreträdare. En följd denna utveckling är att överförmyndarnämnden måste anpassa och öka sina rekryteringsinsatser. Under 2024 är nedanstående punkter exempel på hur överförmyndarnämnden arbetar med rekrytering.

- En annonskampanj i lokaltidningar för att rekrytera nya ställföreträdare har gått ut i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Tyresö, Nynäshamn, Salem, Kungsholmen, Nacka, Skärholmen, Södermalm, Söderort Farsta, Söderort Hammarby, Söderort, Liljeholmen, Söderort Årsta, Vasastan och Östermalm.
- Överförmyndarnämnden annons har vistas i hemköps butiker i Västerhaninge och Vega under perioden maj, juni, oktober, november 2024. Annonserna har nått 60 000 besökare per månad.
- Samma annons har visats i ICA Maxi Botkyrka, ICA Maxi Flemingsberg, ICA Maxi Nynäshamn, ICA Kvantum Tyresö och ICA Supermarket Brandbergen. Annonsen har nått ca: 638 500 besökare per månad och visats under perioden maj, juni, september, oktober, november 2024.

- Utskick med informationsmaterial har gått ut till följande lokaler i samverkanskommunerna:
  - Alla vårdcentraler
  - Folktandvården
  - Svenska kyrkan
  - Alla banker
  - Alla kommunhus
  - Alla bibliotek

Under 2024 har antalet personer som är villiga att ta uppdrag hos överförmyndarnämnden ökat från 214 till 249. Hypotesen är att ökningen över tid kommer att ge effekt men kopplingen mellan rekryteringsinsatserna och ökningen är inte imponerande. Under 2025 kommer överförmyndarnämnden att komplettera ovanstående metod med riktade kampanjer i sociala medier.

Kvaliteten på den service som överförmyndarnämnden erbjuder påverkar sannolikt viljan hos ställföreträdare att ta fler uppdrag. Här arbetar nämnden med allt som kan tänkas underlätta för ställföreträdare. Exempel är variation av hur informationsmaterial presenteras där både förenklingar i språk eftersträvas samt att information även finns som film. E-tjänster är ytterligare ett exempel som ökar attraktiviteten.

Överförmyndarnämnden har under 2024 arbetat fram ett systemstöd där en mer exakt matchning mellan ställföreträdare och huvudmän kan göras. Det handlar om att koppla ställföreträdares förmåga och preferens med huvudmäns behov i syfte göra enskilda uppdrag mer attraktiva. Här är systemstödet även kopplat till geografiska data för att exempelvis minska restider hos ställföreträdare med flera uppdrag. Annan utveckling av systemstöd är ersätta vanliga brev med kommunikation direkt från ärendehanteringssystem till digitala brevlådor som exempelvis Kivra.

4.4 Erbjuder ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster

Överförmyndarnämnden strävar efter att erbjuda ställföreträdare möjlighet att via e-tjänster kommunicera med överförmyndarnämnden. De förväntade vinsterna är flera. Dels minskar pappersåtgången till noll vid en helt digital kommunikation. Ytterligare vinster internt hos överförmyndarnämnden sker genom att ärenden registreras automatiskt och handläggs digitalt. Målet för 2024 var att fler än 500 kontakter skulle ske via e-tjänster. Utfallet blev 1158 vilket innebär att målet är uppfyllt.

Antal kontakter som sker via en e-tjänst	Målvärde 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
	Fler än 500	1 158	974	383

Status: Uppfylld

Kommentar

De e-tjänster som har driftsatts är de som handlar om att kunna redovisa uppdragen i årsräkningar, sluträkningar, redogörelser för uppdrag för ensamkommande barn samt intresseanmälningar för nya ställföreträdare.

Ytterligare tre e-tjänster är färdiga att driftsättas. E-tjänsterna avser omprövning av förvaltare, uttagsmedgivande, tillgångsförteckning. Skälet till att dessa inte driftsatts är att det är oklart hur kommande e-tjänster ska underhållas i Haninge kommun. IT-enheten och överförmyndarnämnden arbetar på att lösa ut frågan så att en fortsatt förflyttning mot fler e-tjänster kan fortsätta.

4.5 En attraktiv arbetsgivare

HME står för Hållbart Medarbetarengagemang och består av nio påståenden framtagna av SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) med syfte att mäta arbetsplatsens medarbetarengagemang men även skapa ett analysunderlag att jämföra mot andra kommuner.

HME-resultaten är uppdelade i tre delindex för att tydligt och enkelt beskriva de viktigaste parametrarna för verksamhetens medarbetarengagemang. Resultatet för HME redovisas med index där enkätens 5-gradiga skala omvandlas till en 0–100-skala där 0 är lägsta möjliga värde och 100 är högsta möjliga värde.

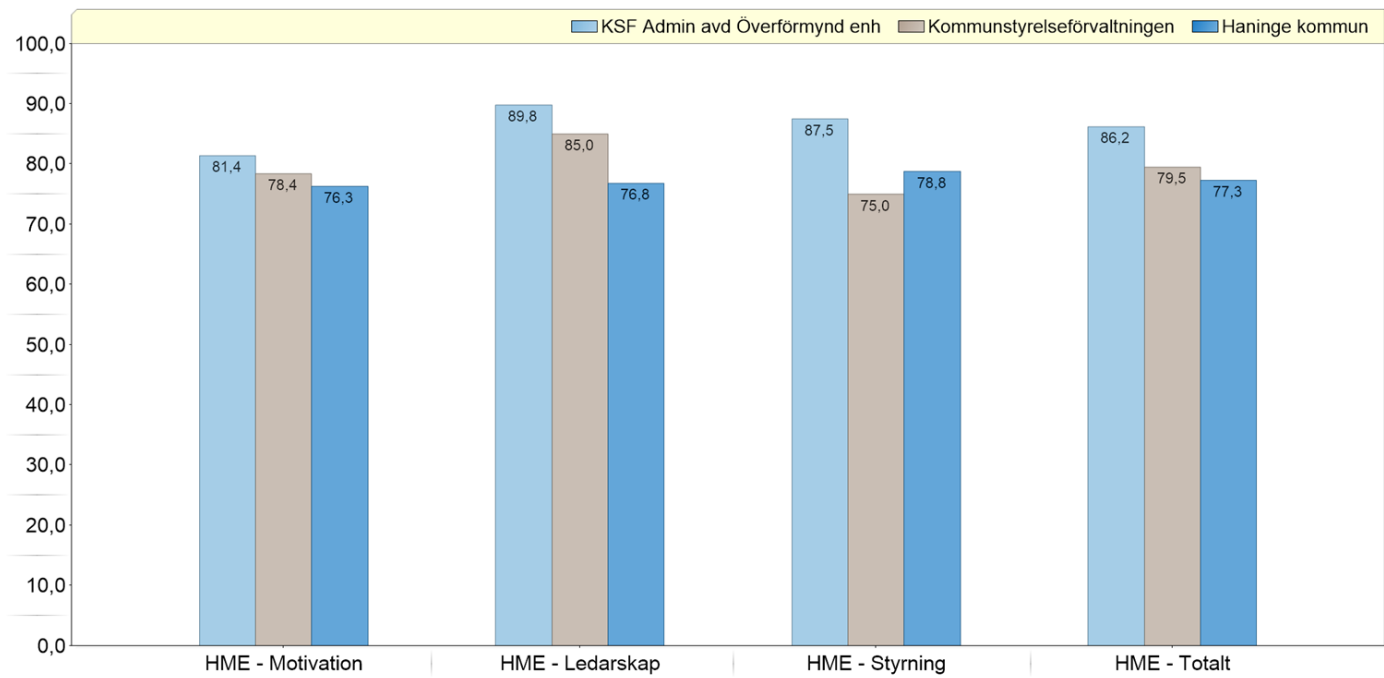
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Målvärde 2024 ÖFN	Utfall 2024 ÖFN	Utfall 2024 KSF	Utfall 2024 Haninge kommun
Medelvärdesindex 0 - 100	81	86,2	79,5	77,3

Status: Uppfyllt

Kommentar

De aggregerade resultaten från tre delindex i HME redovisas i tabell 3. Utfallet i vart och ett av de tre områdena motivation, ledarskap och styrning, bygger på tre frågor inom varje område. Resultatet grundar sig på en enkät som besvarades vid ett tillfälle under hösten 2024. Undersökningen är ägnad att ge en bild av hur verksamheten mår sedan föregående års enkät men ger sannolikt en bild som är mer fokuserad på det som har hänt i närtid. Ökat validiteten i resultaten är högre resultat bättre.

Tabell 3

5. Viktiga frågor under 2024

5.1 Digitalisering

Målet med en helt digital ärendeprocess är en säkrare, snabbare och effektivare handläggning som också underlättar distansarbete. Överförmyndarverksamheten genererar historiskt sett ett stort antal pappersdokument, såväl inkommande som utgående. I princip all utgående post kan nu skickas direkt från överförmyndarnämnden ärendehanteringssystem till digitala brevlådor som exempelvis Kivra. Möjligheten ökar säkerheten, minskar resursanvändning och minskar tidsspillan vid kommunikation.

5.2 Utbildningar till ställföreträdare

Överförmyndarnämnden genomför utbildningar på plats för nya ställföreträdare. Under 2023 genomfördes 9 utbildningar och under 2024 har genomförts 23 utbildningar för totalt 286 nya ställföreträdare. Förutom skriftligt informationsmaterial på hemsidan finns även informationsfilmer om uppdraget som ställföreträdare och om hur man redovisar sitt uppdrag. Filmerna finns även i hörseltolkade versioner. Utbildningar som fokuserar på redovisning erbjuds ställföreträdare som har tagit sitt första uppdrag eller om behov finns. Utbildningarna genomförs på plats i Haninge.

Överförmyndarnämnden erbjuder årligen föreläsningar för ställföreträdare med externa föreläsare. Under 2024 har Kalle Larsson som är förbundsjurist på SKR föreläst om:

- Tillfälliga godmanskap
- Rättshandlingsförmåga för den enskilde och ställföreträdaren
- Framtidsfullmakt och behov av god man
- Utveckling inom arvsrätten
- Aktuell rättspraxis.

Bo Heljskov Elvén, som är leg. Psykolog och författare, föreläste om tänkande och praktisk metod för att trappa ner konfliktsituationer.

Vid den tredje föreläsningen informerade budget- och skuldrådgivarna från Haninge kommun om bland annat skuldsanering, verkställighet hos Kronofogden och olika typer av utmätning.

5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2024

I sju av åtta frågeområden har överförmyndarförvaltningen högre resultat än KSF och Haninge kommun och i frågeområdet ”Samarbete och stöd” är resultatet detsamma som för KSF.

Värden för överförmyndarförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen och kommunen som helhet visas i tabell 4 där ett högre värde är bättre.

Tabell 4

APU 2024	ÖFN	KSF	Haninge
Motivation	4,3	4,1	4,1
Ledarskap	4,6	4,4	4,1
Styrning	4,5	4,0	4,2
Tydliga uppdrag och mål	4,3	4,0	4,0
Utveckling och resultat	4,3	4,0	3,8
Samarbete och stöd	4,3	4,3	4,2
Arbetsbelastning och arbetstid	4,5	4,2	3,7
Hot och våld	4,3	3,9	4,1
Totalt medelvärde	4,4	4,1	4,0

5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare

Varje vecka håller verksamheten gemensamma uppföljningsmöten där en av punkterna är upplevd arbetsbelastning. Medarbetarna skattar själva sin subjektiva arbetsbelastning. Syftet är att senast inom 1 vecka fånga upp risker för överbelastning hos enskilda medarbetare och vidta relevanta åtgärder som att exempelvis omfördela arbetsuppgifter, diskutera och optimera arbetsmetoder eller genom samtal med chef sätta rätt nivå på förväntad arbetsprestation. Målet är att förhindra att enskilda medarbetare arbetar med för hög subjektiv arbetsbelastning annat än under enstaka dagar och att fördela lasten på alla medarbetare. Arbetssättet är accepterat och uppskattat.

Antal tillfällen, redovisat i veckor, då enskilda medarbetare upplevt hög subjektiv arbetsbelastning åren 2017 - 2024 visas i tabell 5. Lägre värde är bättre men eftersom verksamheten har som mål att ha en mycket hög produktivitet är det oundvikligt att enskilda medarbetare under vissa perioder upplever arbetsbelastningen som hög.

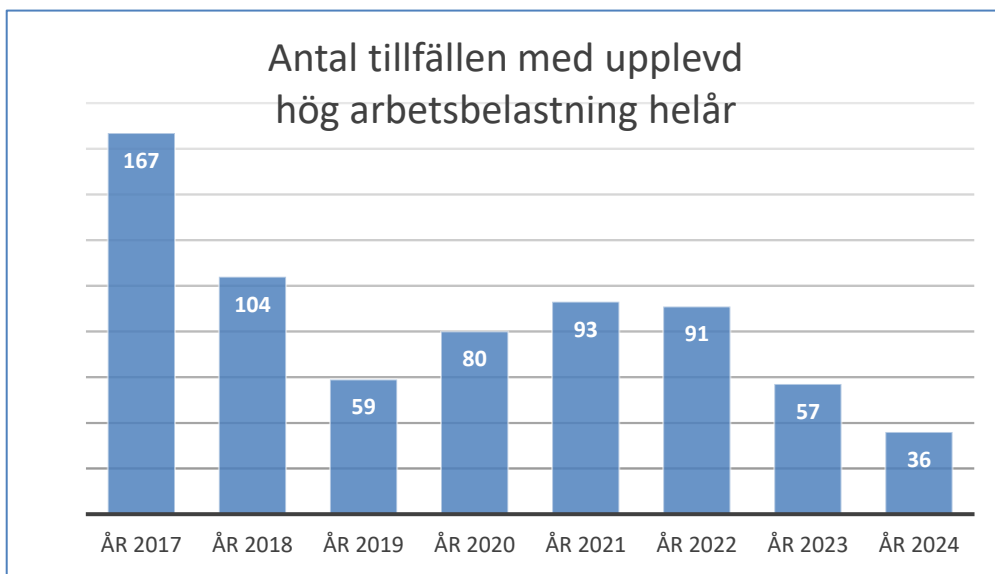
Det finns inte data som tyder på att den låga subjektiva arbetsbelastningen är kopplad till en lägre kvalitet i handläggning av ärenden utan snarare det motsatta. Länsstyrelsen konstaterar i sin rapport från inspektionen 2024 av överförmyndarnämnden att det inte finns något att anmärka på verksamheten.

Sjukfrånvaron ligger på 0,83 % och personalomsättningen har varit 0 under 2024.

Verksamhetens arbetssätt är nu helt anpassat till distansarbete. Två dagar per vecka ska samtliga medarbetare arbeta på kontoret och under övriga dagar finns, om arbetsuppgifterna tillåter, möjlighet att arbeta på distans.

Sammantaget tyder höga resultat av HME och APU, låg sjukfrånvaro och personalomsättning samt ökad produktivitet på att verksamheten är i balans när det gäller medarbetarnas arbetshälsa.

Tabell 5

6. Ekonomiskt resultat 2024

Nämndens budgetram 2024 var 30,0 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett underskott om 1,2 mnkr. Resultatet balanseras över till 2025 och ger nettoresultat noll.

Orsaken till avvikelsen är helt kopplad till arvoden till ställföreträdare.

Budget för 2025 är 30,7 mnkr.

Tabell 5

Ekonomi, mnkr			
	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	30,9	30,0	30,0
Verksamhetens kostnader	30,9	30,0	30,0
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige